

Preventieve

Pastillas y pildoras, toma las

Pillen

Boire médicaments, manger pillules

Preventie

Waarom de consultatie nefrologie 'almer' langer duurt (zelfs zonder amlor)
&
Wat we er aan kunnen verbeteren

W. Lemahieu, nefroloog & aficionado

Preventie, pillen & (onverwacht kwetsbaren)

- **Het Probleem (situation 'as is') met sfeerbeelden 2013 & 2023**
- Het begin van een oplossing (aan de hand van enige clichés)
 - Stratificatie – 'therapie op maat'
 - Healthspan curve
 - Proteinurie
 - Enormiteit
 - Health literacy
 - Life Style
 - Real patient empowerment

Géén expliciet centen (noch van patient noch van overheid noch van ...)/health economy/ethics discours

1 Karikatuur zegt meer dan 1000 woorden ... zelfs zonder tekeningske: patient met eGFR 15-45 op consultatie nefro 2013

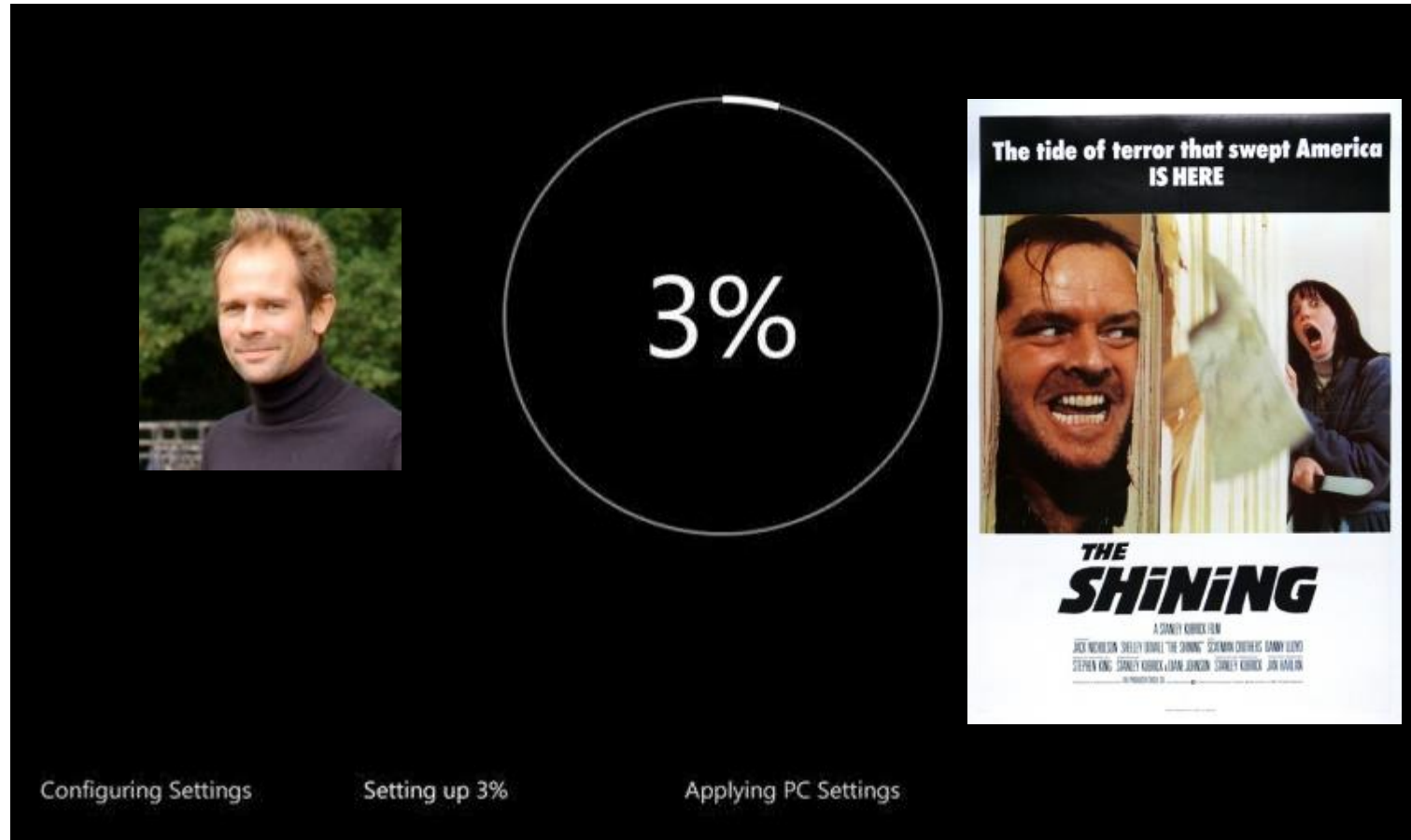
Het 'basis' pakket (voor de diabese hypertensieve meerderheid met dikwijls ook VKF en osteopenia/porose)

- ACEi (of sartaan) + Ca-entry blocker + thiazide (toch al 3 pillen in één)
- Statine met/zonder ezetrol (toch al 2 pillen in één)
- Beta block (of toch cordarone)
- NOAC (of toch antiplaatjes – of beiden?)
- Evt nog moxonodine of alpha lyticum (bij extreme hypertense variant en/of prostaathyperT)
- *Variant met corfalen: lisdiureticum en/of hydralazine*
- Metformin in lage dosis
- Gliptine
- Lang werkend insuline
- NaHCO₃
- Mineralocorticoid antagonist (spironolactone)
- Ca/vit D
- Evt toch nog één (laatste) keer een iv bisfosfonaat of start denusomab
- Toch al P-binder? Toch al EPO?
- Allopurinol/febuxostat

'specialekes' Polycystose → jinarc, auto-immuun nierlijden (of nier tx) → 2à3 soorten immunosuppressiva

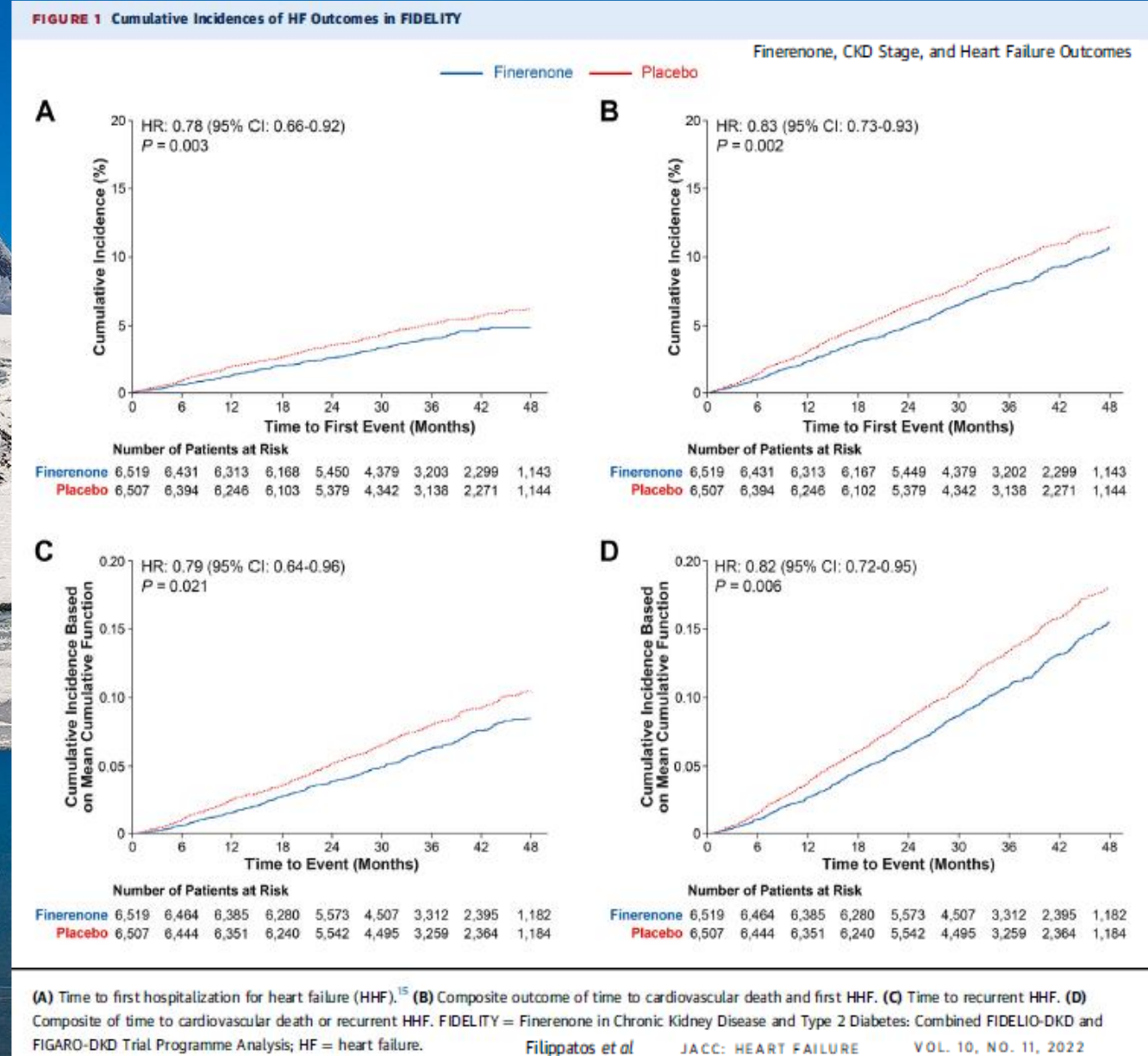
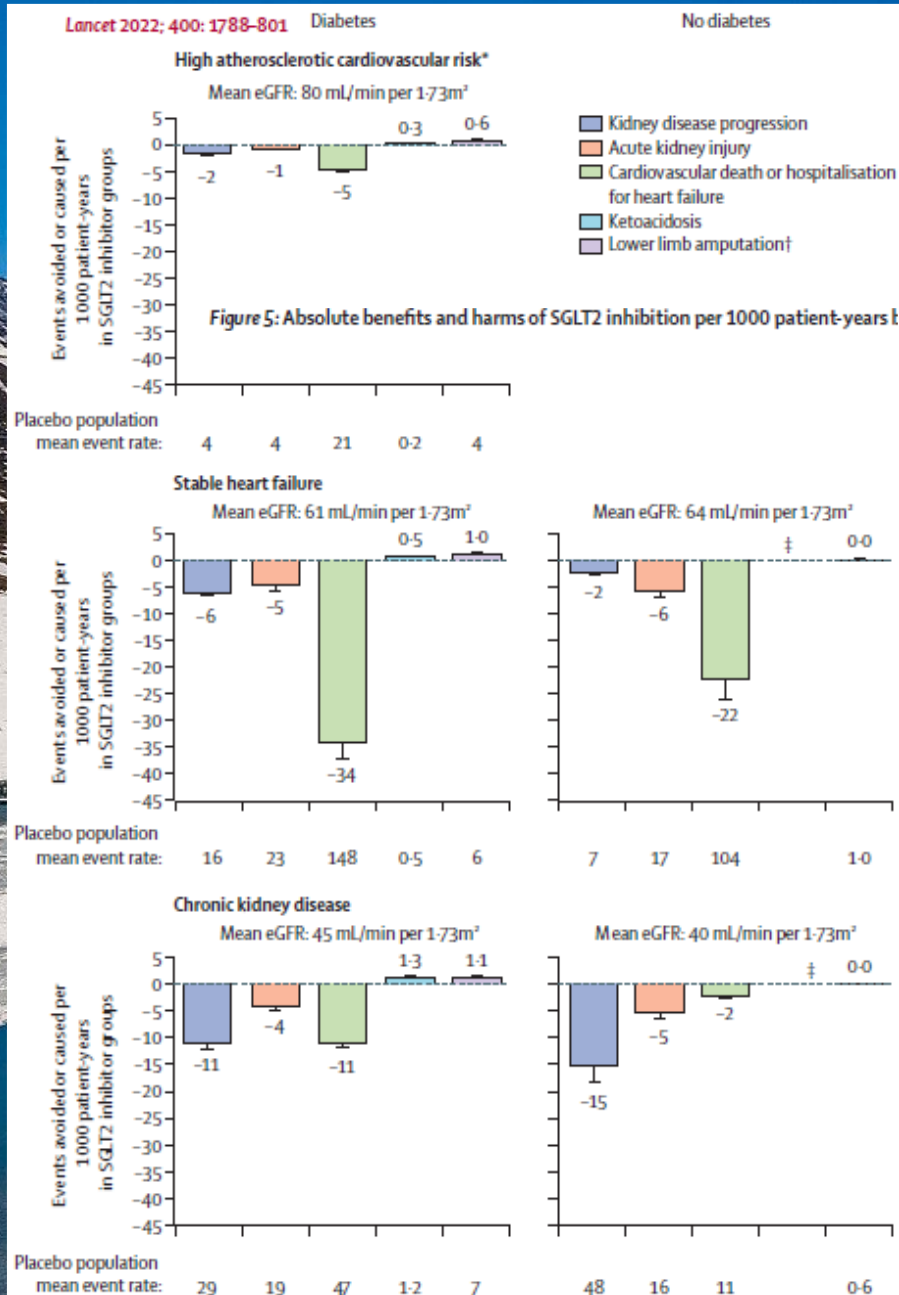
'old time favorites': PPI, slaappilleken, daflon & dergelijke, bètaserc, antihistaminica, SSRI, ...

‘van die kleine wittekens neem ik ook nog – dr dinge schreef die voor – voor de dinges’

Na te gaan in diverse IT systemen van verschillende klinieken/huisarts praktijken/apotheek apps

Broodnodig Zen Antidote tegen dreigende burn-out ... via goed EBM nieuws!

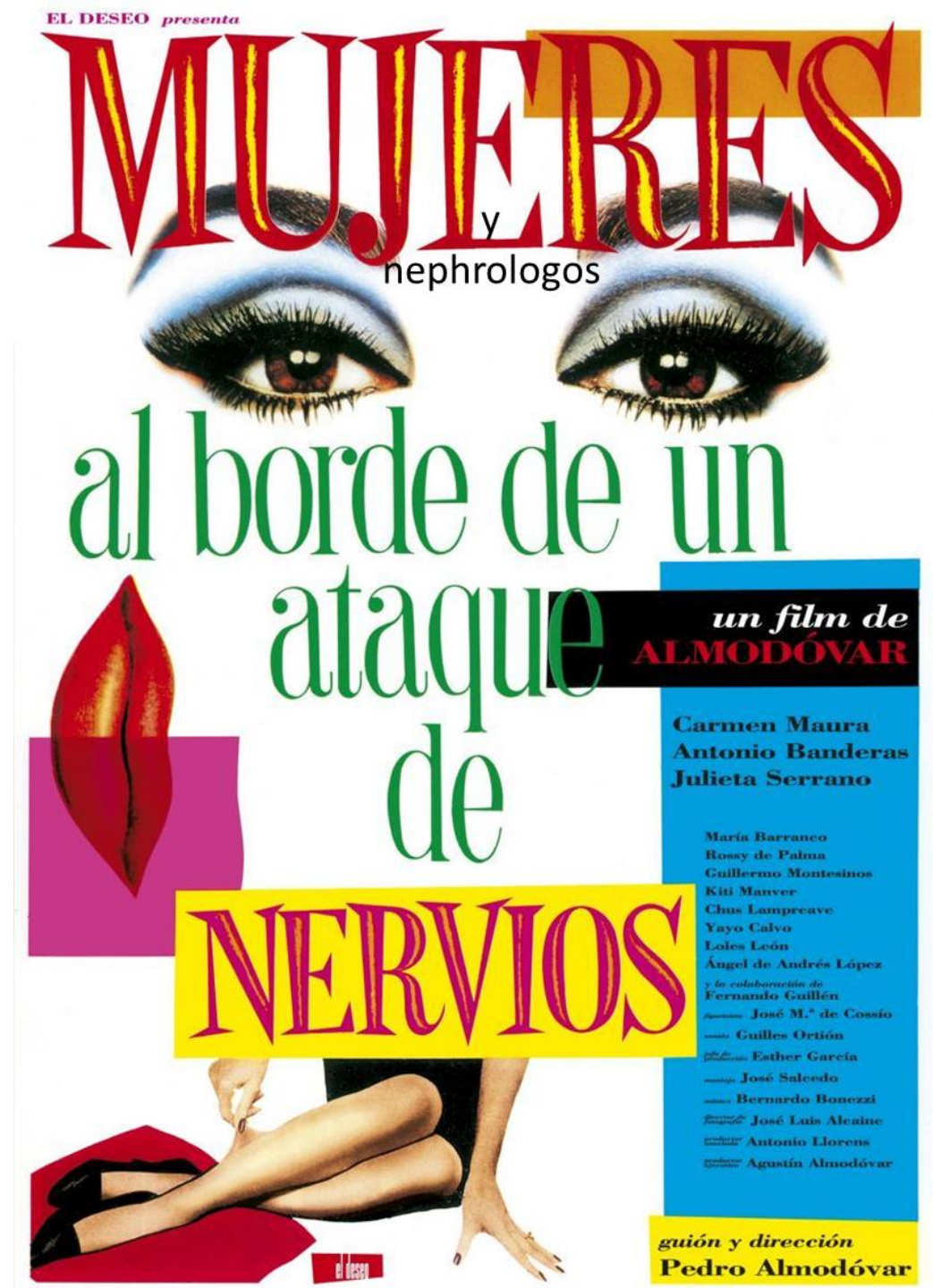
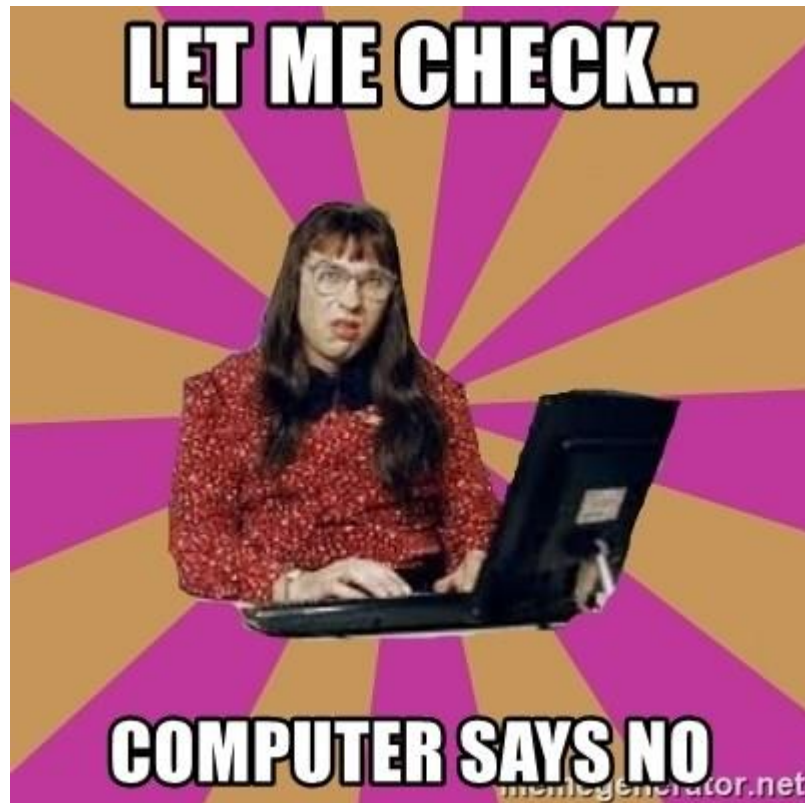
1 Karikatuur zegt meer dan 1000 woorden ... zelfs zonder tekeningske: patient met eGFR 15-45 op consultatie nefro **2023**

Het 'basis' pakket (voor de diabese hypertensieve meerderheid met dikwijls ook VKF en osteopenia/porose)

- ACEi (of sartan) + Ca-entry blocker + thiazide (toch al 3 pillen in één)
- Statine met/zonder ezetrol (toch al 2 pillen in één)
- Beta block (of toch cordarone)
- NOAC (of toch antiplaatjes – of beiden?)
- Evt nog moxonidine of alpha lyticum (bij extreme hypertense variant en/of prostaathyperT)
- *Variant met corfalen: lisdiureticum en/of hydralazine – vervangen ACEi (of sartan) door entresto*
- **SGLT2i**
- Metformin in lage dosis
- Gliptine
- **Incretine sc (po)**
- Lang werkend insuline
- NaHCO₃
- Mineralocorticoid antagonist (spironolactone) – **finerenone**
- **K-binders**
- Ca/vit D
- Evt toch nog één (laatste) keer een iv bisfosfonaat of start denusomab
- Toch al P-binder? Toch al EPO – of liever **HIF2α stabilisatie?**
- ~~Allopurinol/febuxostat~~ tenzij jicht

'specialekes' Polycystose → jinarc, auto-immuun nierlijden (of nier tx) → 2à3 soorten immunosuppressiva

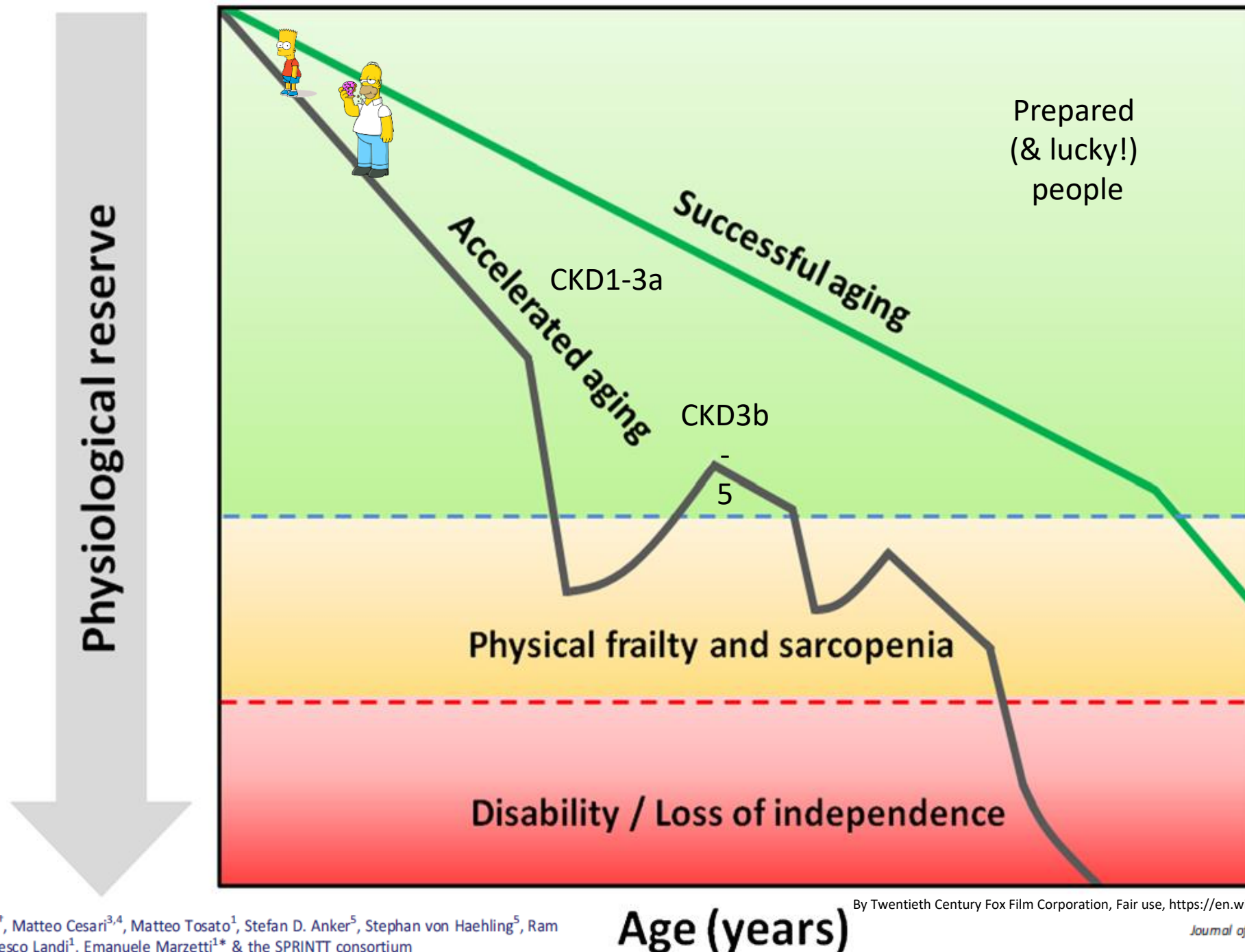
'old time favorites': PPI, slaappilleken, daflon & dergelijke, bètaserc, antihistaminica, SSRI, ...

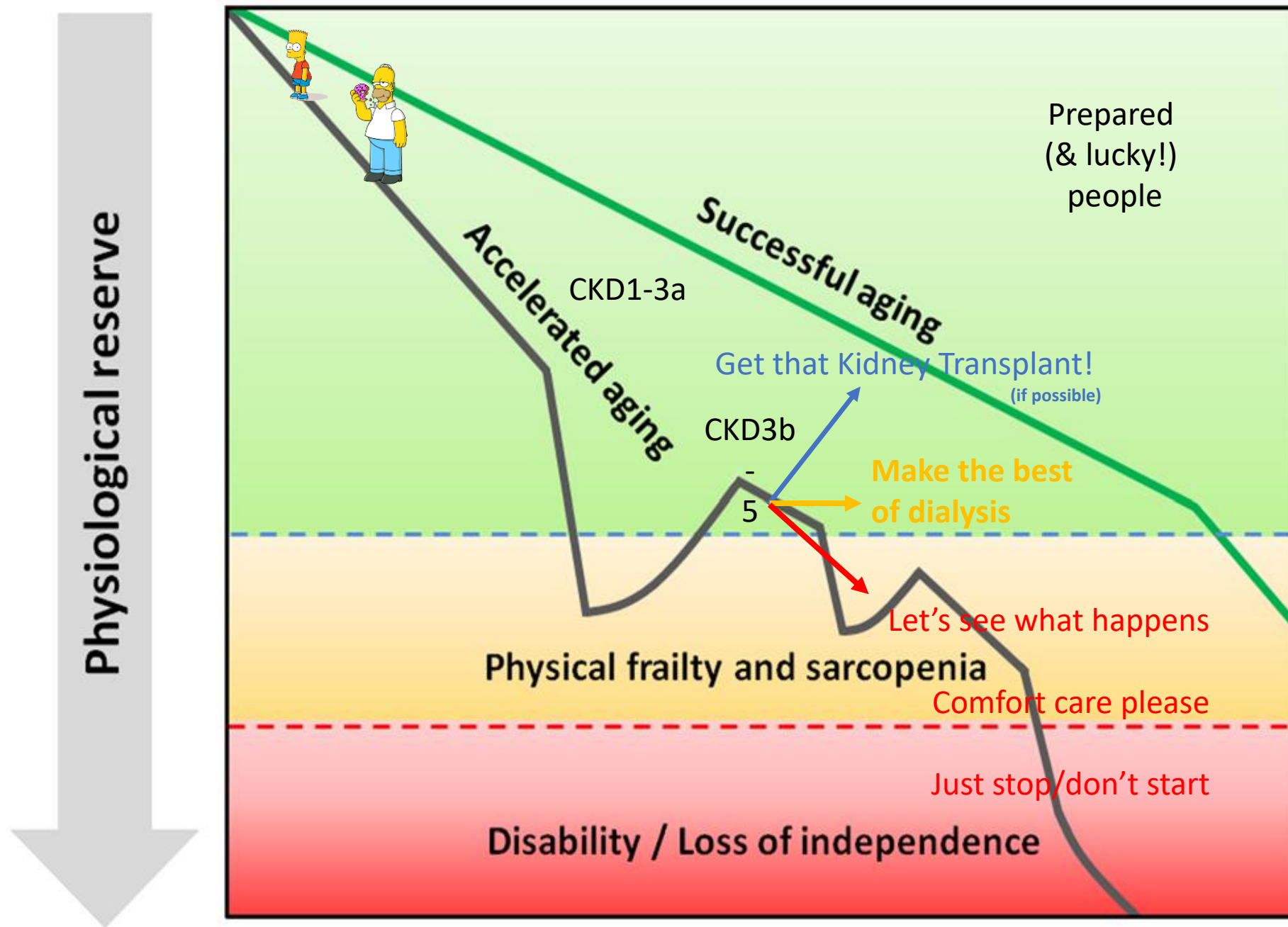

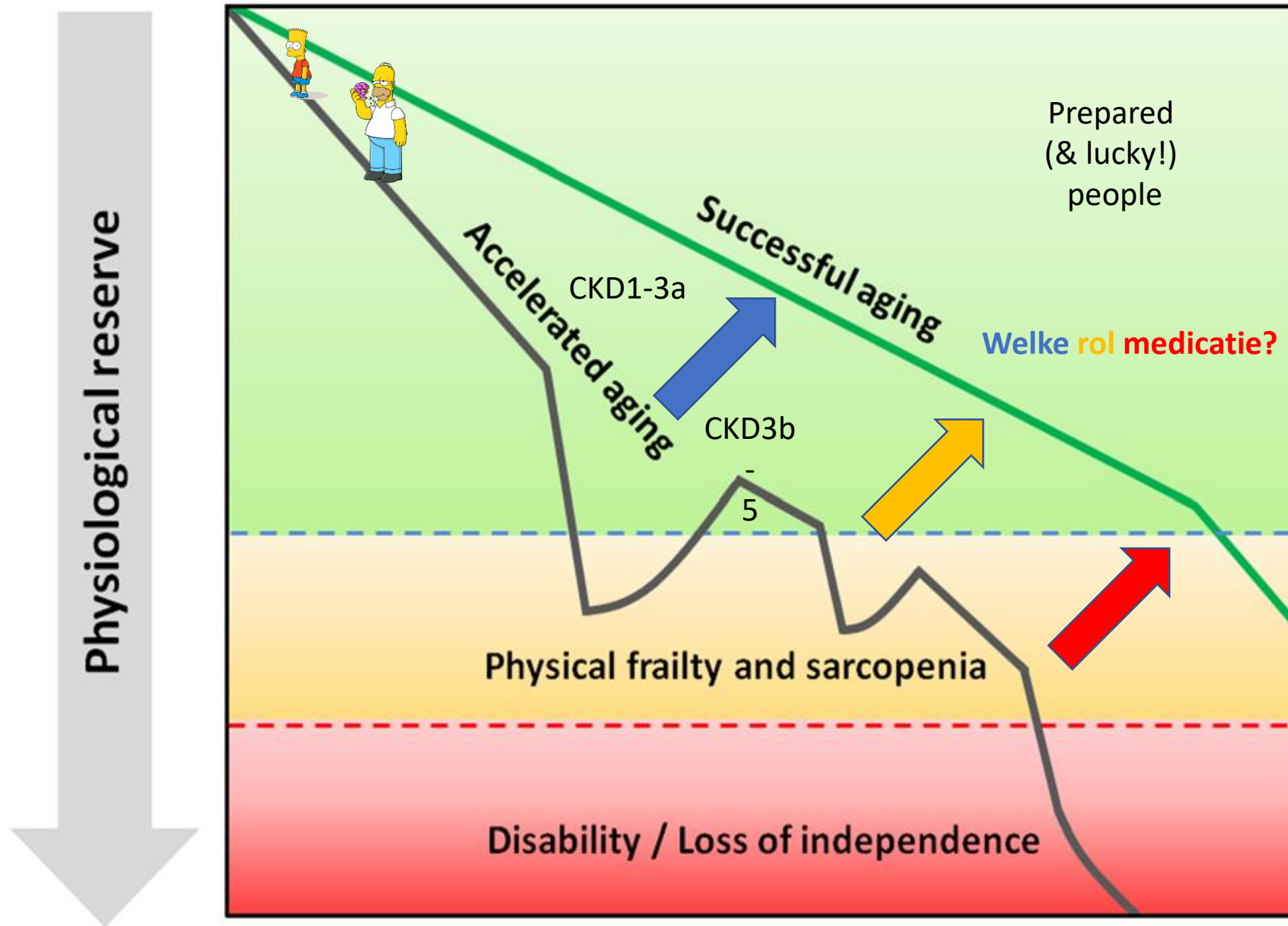
Preventie, pillen & (onverwacht kwetsbaren)

- Het Probleem (situation 'as is') met sfeerbeelden 2013 & 2023
- **Het begin van een oplossing (aan de hand van enige clichés)**
 - **Stratificatie – 'therapie op maat'**
 - **Healthspan curve**
 - Proteinurie
 - Enormiteit
 - Health literacy
 - Life Style
 - Real patient empowerment

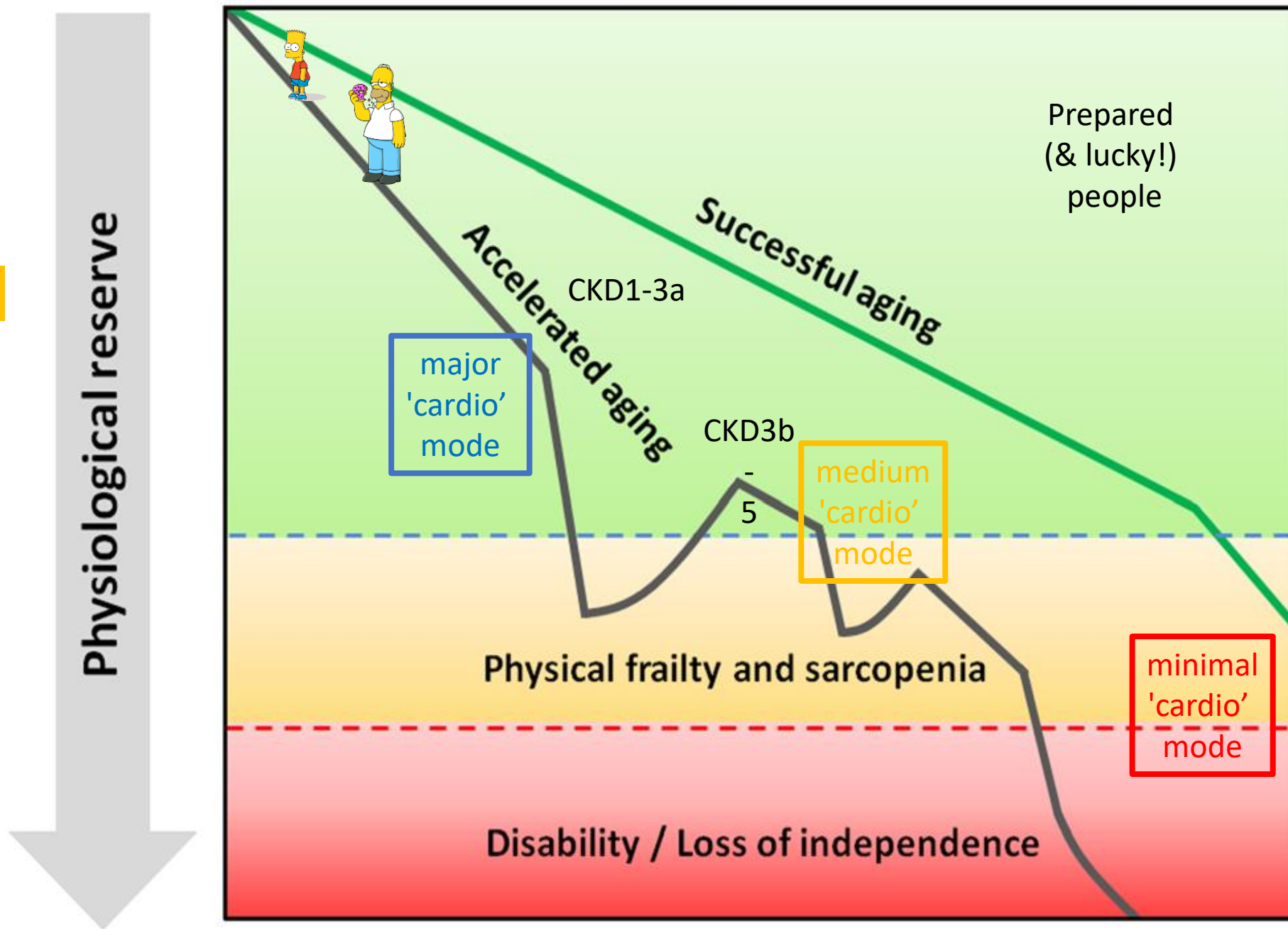
Géén expliciet centen (noch van patient noch van overheid noch van ...)/health economy/ethics discours

More > less

Less = more

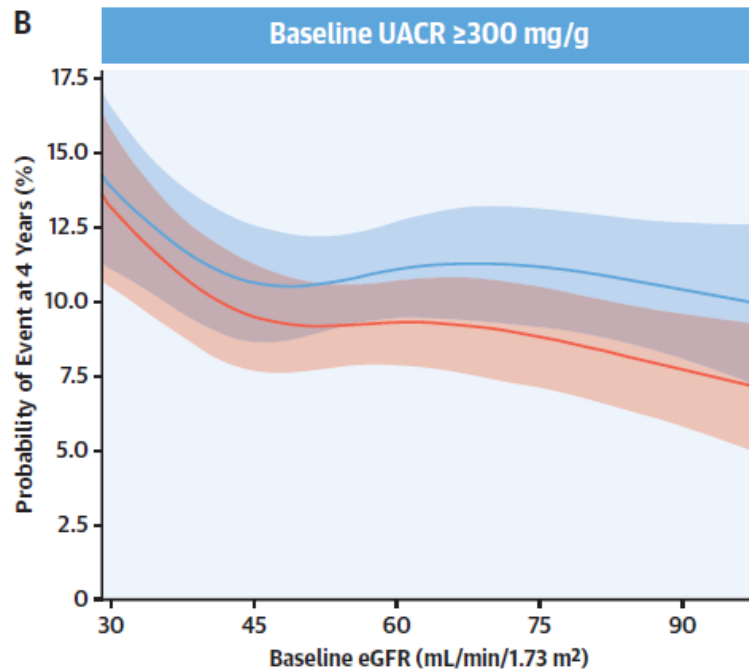
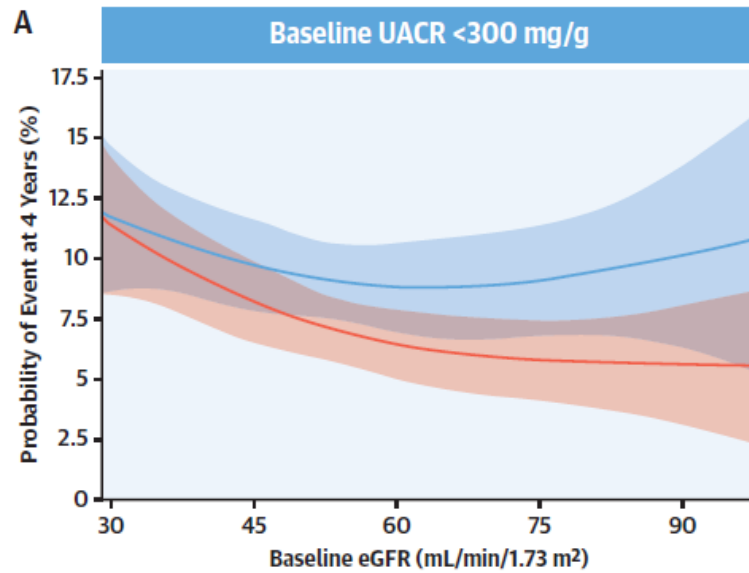
Major & Medium Mode – nog steeds tot > 10 pillen!

Preventie, pillen & (onverwacht kwetsbaren)

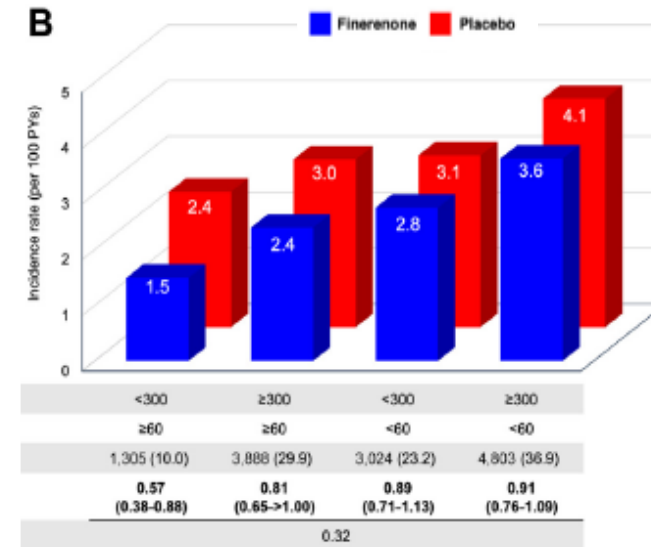
- Het Probleem (situation 'as is') met sfeerbeelden 2013 & 2023
- **Het begin van een oplossing (aan de hand van enige clichés)**
 - Stratificatie – 'therapie op maat'
 - Healthspan curve
 - **Proteinurie**
 - Enormiteit
 - Health literacy
 - Life Style
 - Real patient empowerment

Géén expliciet centen (noch van patient noch van overheid noch van ...)/health economy/ethics discours

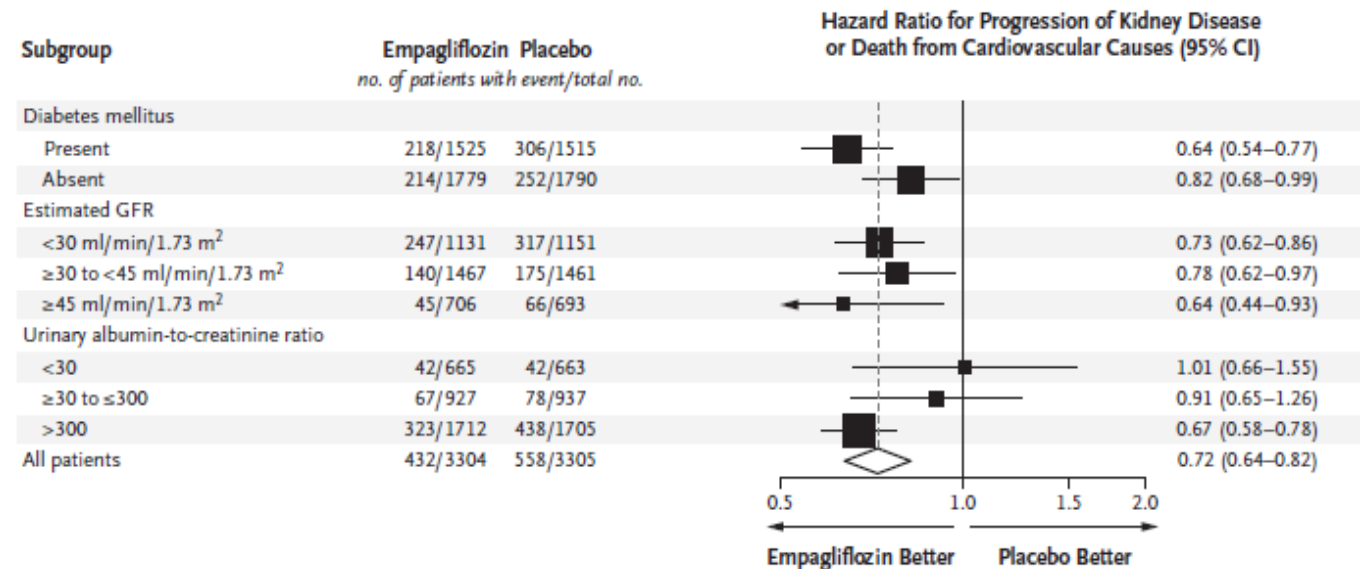
Proteinurie (> 300 mg/g creatininurie) → tot nu toe de belangrijkste predictor!

— Fitted Curve Placebo — Fitted Curve Finerenone
Filippatos G, et al. J Am Coll Cardiol HF. 2022;10(11):860-870.

Empagliflozin in Patients with Chronic Kidney Disease

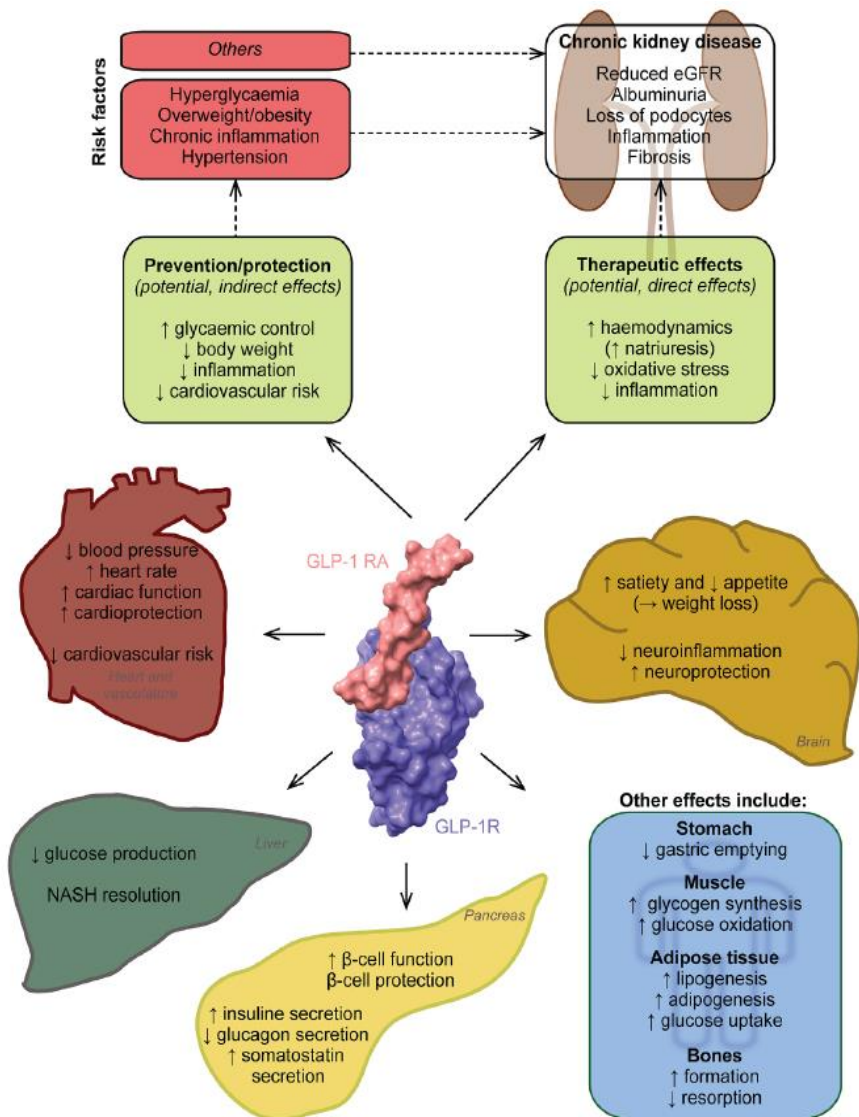
Preventie, pillen & (onverwacht kwetsbaren)

- Het Probleem (situation 'as is') met sfeerbeelden 2013 & 2023
- **Het begin van een oplossing (aan de hand van enige clichés)**
 - Stratificatie – 'therapie op maat'
 - Healthspan curve
 - Proteinurie
 - **Enormiteit**
 - **Health literacy**
 - Life Style
 - Real patient empowerment

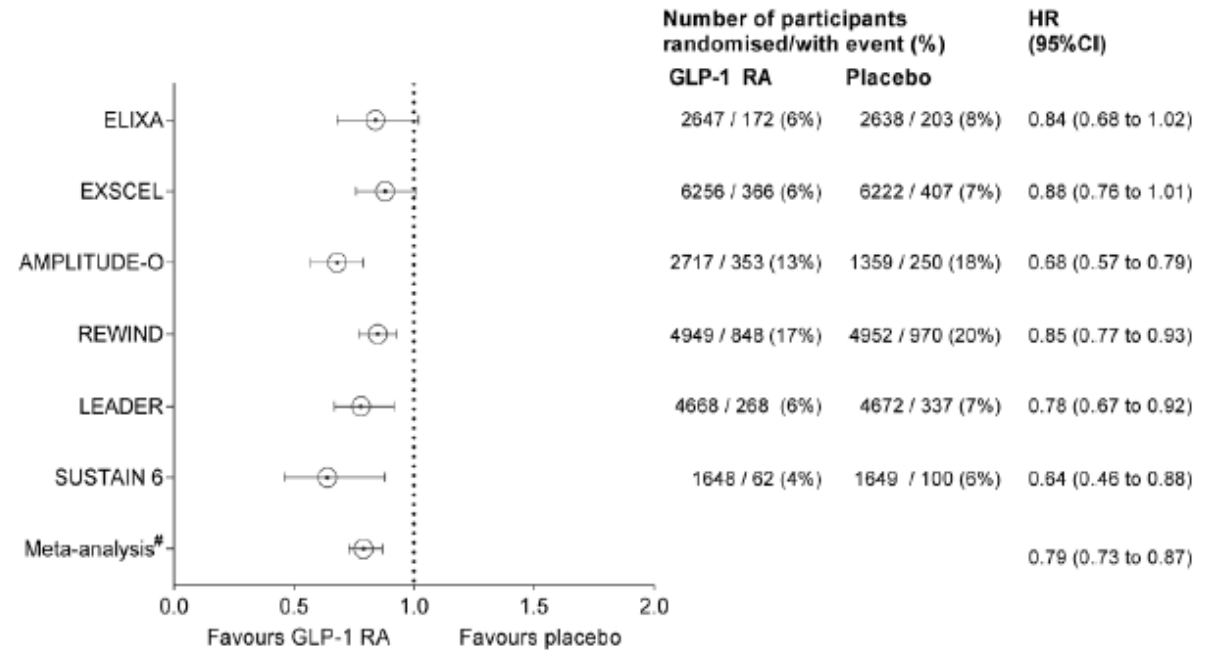
Géén expliciet centen (noch van patient noch van overheid noch van ...)/health economy/ethics discours

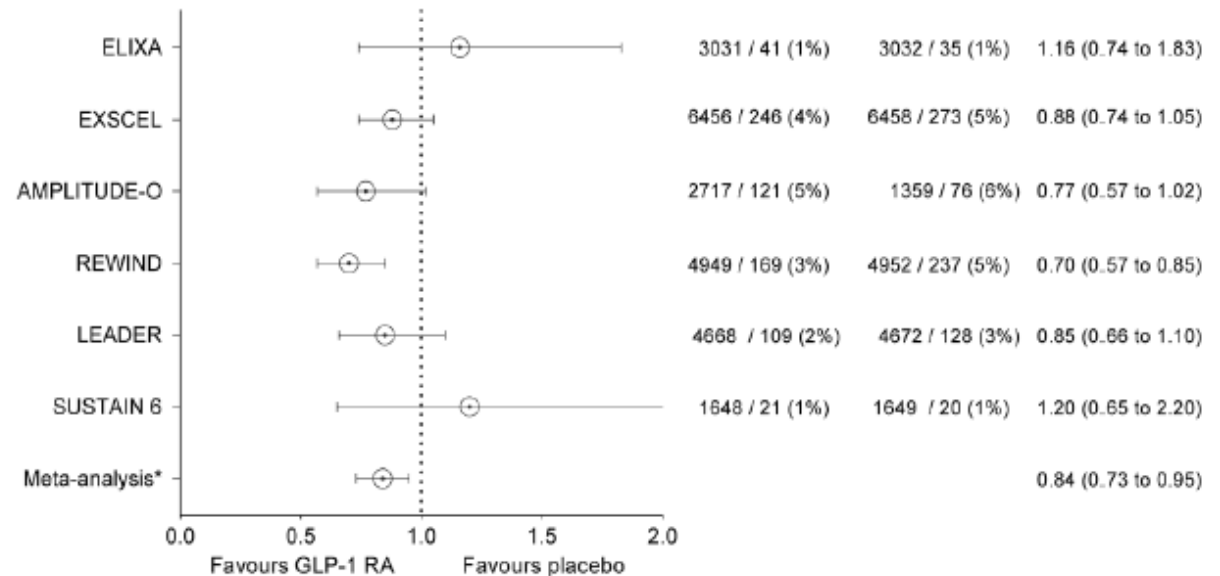
11de vlaamse nefrologie dag 2017 – follow-up

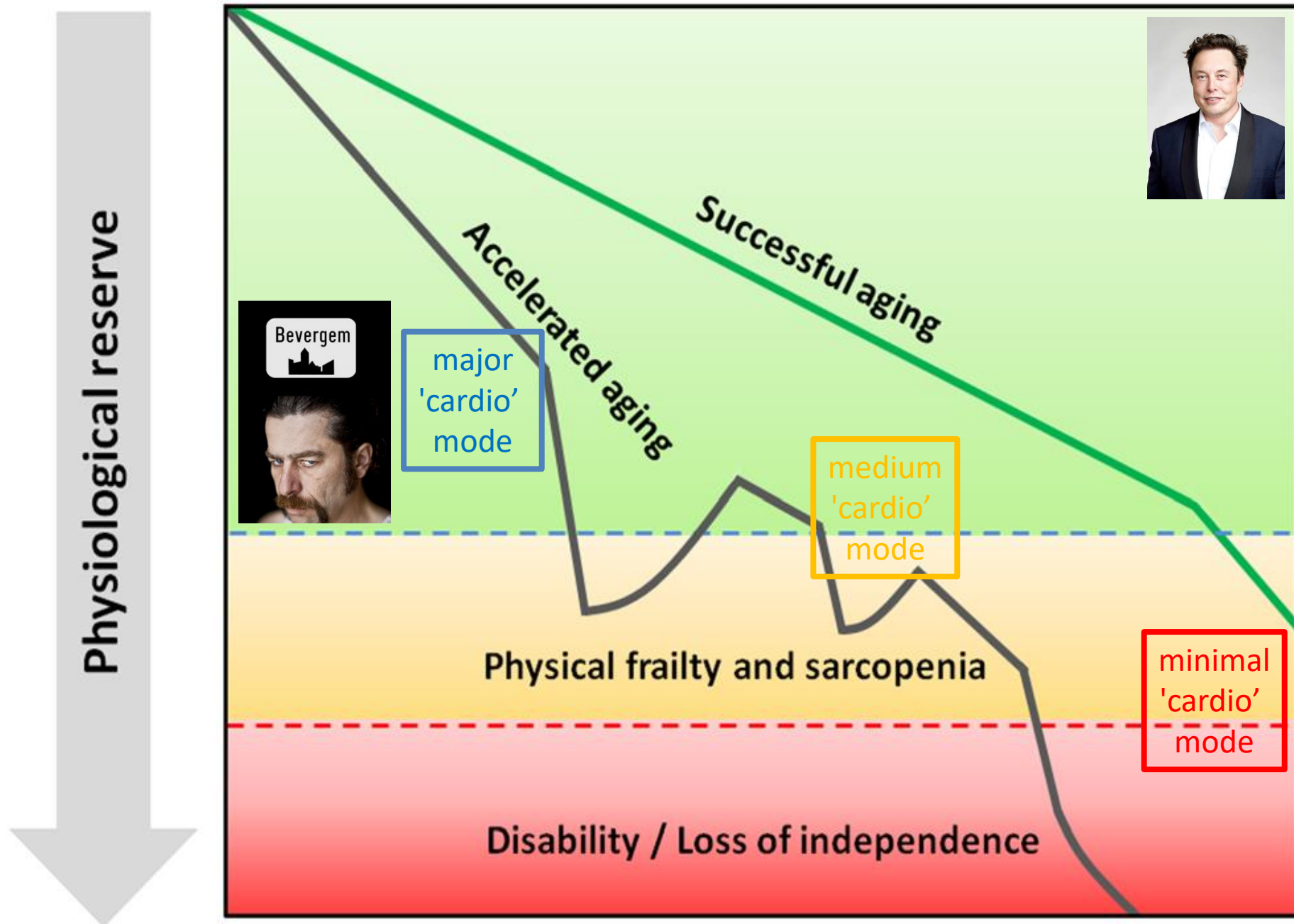

Composite kidney outcome

Composite kidney outcome without macroalbuminuria

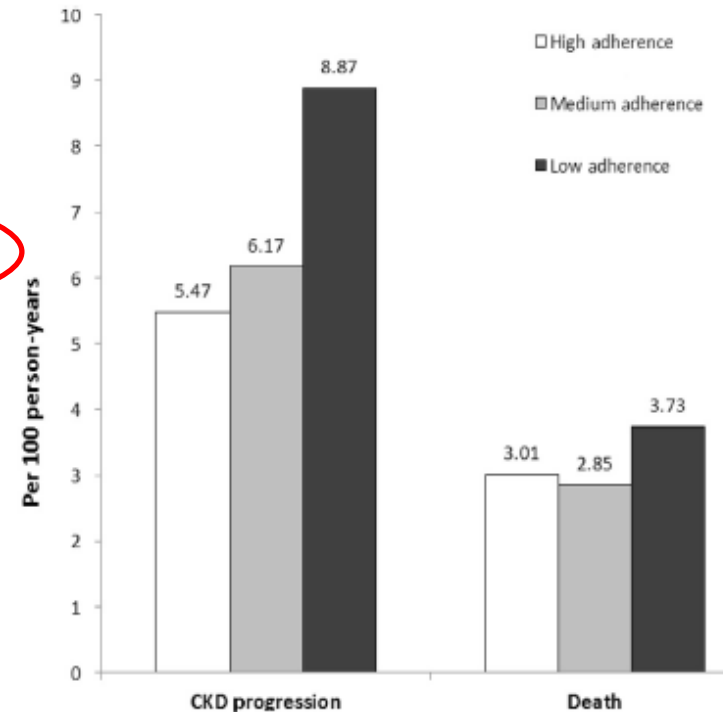

'Gezondheid Geletterheid' - 9de vlaamse nefrologie dag (2015)

Variable	Medication adherence			P value
	High	Medium	Low	
N	2258	570	477	
Age	60.1 (10)	57.1 (11)	57.4 (11)	<0.001
Male	1292 (57)	288 (50)	238 (50)	<0.001
Non-Hispanic white	1034 (45)	243 (43)	157 (33)	<0.001
Non-Hispanic black	915 (41)	234 (41)	237 (49)	0.001
Hispanic	228 (10)	68 (12)	66 (14)	0.042
Other	86 (4)	25 (4)	20 (4)	0.788
Annual income < \$20,000	630 (28)	172 (30)	181 (38)	<0.001
Less than high school education	414 (18)	108 (19)	113 (24)	0.026
Currently married	1314 (58)	292 (51)	226 (48)	<0.001
Health insurance	2032 (93)	499 (91)	407 (89)	0.003
Current smoking	263 (12)	81 (14)	69 (14)	0.095
Diabetes	1122 (50)	261 (46)	271 (57)	0.002
BP > 140/90	525 (23)	130 (24)	133 (28)	0.098
Body mass index, kg/m ²	31.8 (7.4)	32.4 (7.7)	34.08 (9.1)	<0.001
Cardiovascular disease	801 (35)	202 (35)	194 (41)	0.091
Number of medications per day	9.39 (4.4)	9.05 (4.5)	9.82 (5)	<0.001
Number of antihypertensive agents per day	2.7 (1.5)	2.6 (1.5)	2.8 (1.5)	<0.001

Self-reported Medication Adherence and CKD Progression

Preventie, pillen & (onverwacht kwetsbaren)

- Het Probleem (situation 'as is') met sfeerbeelden 2013 & 2023
- **Het begin van een oplossing (aan de hand van enige clichés)**
 - Stratificatie – 'therapie op maat'
 - Healthspan curve
 - Proteinurie
 - Enormiteit
 - Health literacy
 - **Life Style**
 - Real patient empowerment

Géén expliciet centen (noch van patient noch van overheid noch van ...)/health economy/ethics discours

Life Style uiteraard

NaCl & mild hypokalorisch deet
Processed → whole product
Proteins preferably plant based
Royale hydratatie - diurese

Healthy Lifestyle and Risk of Kidney Disease Progression, Atherosclerotic Events, and Death in CKD: Findings From the Chronic Renal Insufficiency Cohort (CRIC) Study

Ricardo et al

Am J Kidney Dis. 2015 March ; 65(3): 412–424.

Rookstop

HR 0,32 (0,11-0,89)!

Bewegen (tot min 1-3 antitensiva)

Event reduction/1000 pt yrs: > 44!

... voor de extr 4% vs 2%
> vs < gemiddelde: +/- 20

&

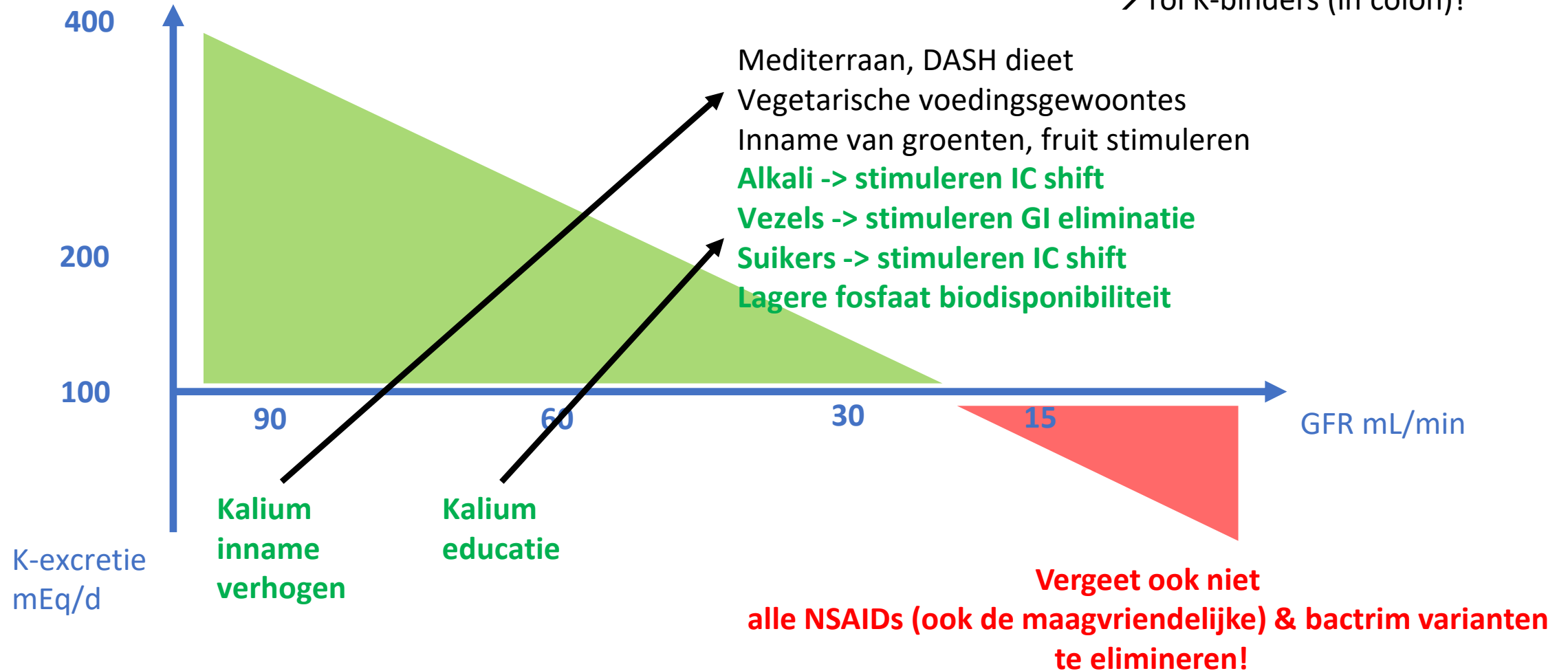
Effect of Salt Substitution on Cardiovascular Events and Death

B. Neal, Y. Wu, X. Feng, R. Zhang, Y. Zhang, J. Shi,* J. Zhang, M. Tian, L. Huang, Z. Li, Y. Yu, Y. Zhao, B. Zhou, J. Sun, Y. Liu, X. Yin, Z. Hao, J. Yu, K.-C. Li, X. Zhang, P. Duan, F. Wang, B. Ma, W. Shi, G.L. Di Tanna, S. Stepien, S. Shan, S.-A. Pearson, N. Li, L.L. Yan, D. Labarthe, and P. Elliott

Kaliumrijk (maar piek-arm) = cardiorenaal preventief = 'hipster' dieet

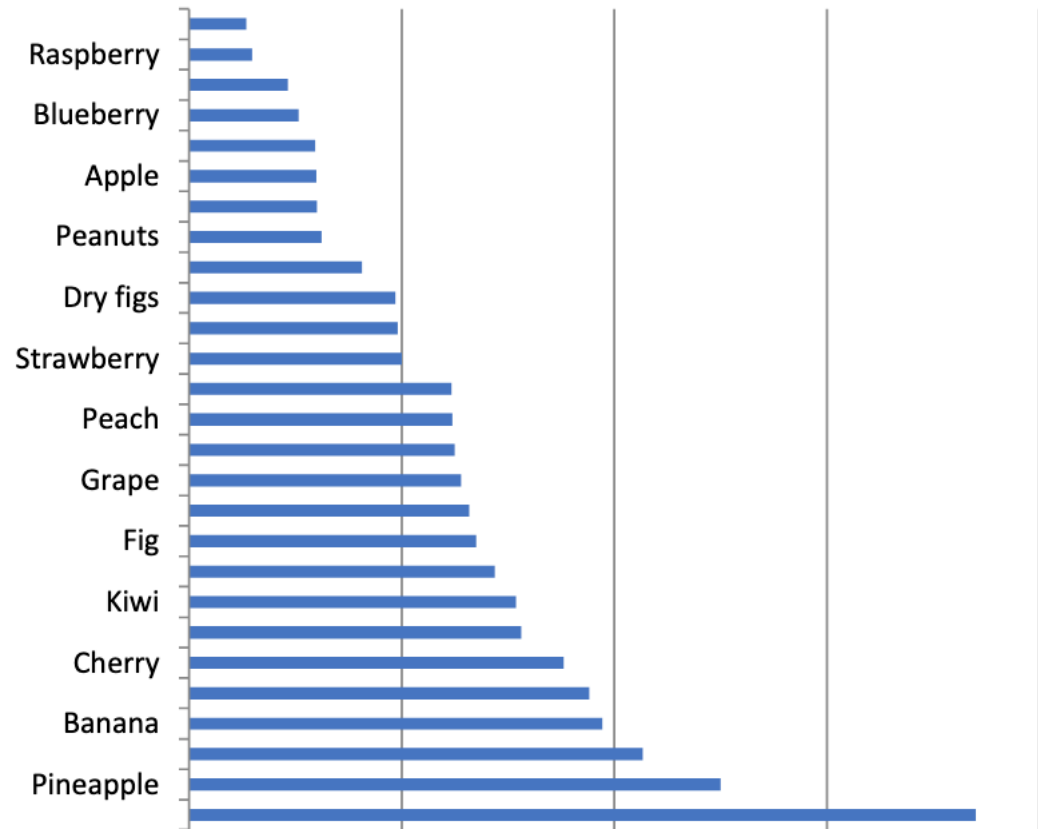
Wel stelselmatig moeilijker naargelang toename 'CKD' graad & RAASI

→ rol K-bindende (in colon)?

‘Paradigm shift’: ‘Peak Potassium’ → ↓Kaliëmiscie Index (en toch K-rijk)

Kalium/vezel ratio

Additieven

Categories	Chemical Name	E Number (Europe)
Preservatives	Potassium sorbate	E202
	Potassium metabisulphite	E224
	Potassium nitrate	E252
Antioxidants and acidity regulators	Potassium citrate	E332
	Potassium tartrate	E336
Stabilizers, emulsifier, thickeners	Potassium alginate	E402
	Potassium diphosphate	E450
	Potassium triphosphate	E451
Flavour enhancer	Potassium glutamate	E622
	Potassium guanylate	E628
	Potassium inosinate	E632

Cupisti, A., Kovesdy, C. P., D’Alessandro, C. & Kalantar-Zadeh, K.
Dietary Approach to Recurrent or Chronic Hyperkalaemia in Patients with Decreased Kidney Function.
Nutrients **10**, 261 (2018)

Preventie, pillen & (onverwacht kwetsbaren)

- Het Probleem (situation 'as is') met sfeerbeelden 2013 & 2023
- **Het begin van een oplossing (aan de hand van enige clichés)**
 - Stratificatie – 'therapie op maat'
 - Healthspan curve
 - Proteinurie
 - Enormiteit
 - Health literacy
 - Life Style
 - **Real patient empowerment**

Géén expliciet centen (noch van patient noch van overheid noch van ...)/health economy/ethics discours

"I already diagnosed myself on the Internet.
I'm only here for a second opinion."

© Randy Glasbergen
www.glasbergen.com

"You have to learn about thousands of diseases, but
I only have to focus on fixing what's wrong with ME!
Now which one of us do you think is the expert?"

"It's a text from the patient.
He says 'more anesthetic, please.'"

"When we want your opinion,
we'll give it to you."

Real patient empowerment – no magic bullet/pill

- Verwachtingen te weten komen ... en naar eer en geweten bij te stellen
- Ziekte inzicht/compliance/draagvlak (ook ruimere omgeving) inschatten
- Zowel pillen als lifestyle ifv supra al dan niet in detail uitleggen/motiveren
- Open houding – ruimte voor toegeven non-adherentie
- Bij wens/nood tot minder pillen – ‘NNT’ als leidraad
- Enerzijds nut ‘vertrouwd gezicht’ vs anderzijds nut van extra meningen/frisse blik
- ...

‘voortschrijdend inzicht’

Voortschrijdend inzicht volgens
Pieter Breugel senior

Dank u voor uw aandacht!